

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 15. szám.

Éves ár ——— 25
Féléves ——— 15
Negyedéves ——— 8
Heti ár ——— 1
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
anonkvitül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepszakok kivételével.

Csütörtök, január 19.

Bánffy a helyzetről.

Nagybecskerek, január 19.

Nem kisebb ember, mint Magyarország hercegprímása intézett tegnap a főrendiház ülésén kérdést a miniszterelnökhöz, hogy a megdőböntő helyzettel szemben mi a szándéka és mik a tervei. Bánffy Dezső miniszterelnök nyomban válaszolt az illusztris főrend kérdésére. Mindenekelőtt elfogadta a hercegprímás kritikáját a helyzet megdőböntő voltáról, de teljes őszinteséggel és nyíltsággal fel is tárta az okokat, a melyekből a helyzet oly megdőböntő alakulatot vett. Joggal utaltatott arra, hogy a kormány már szeptemberben előrelátta, hogy az ellenzék féktelensége nagy alkotmányba vágó érdekeket kockáztat s azért eleve gondoskodott arról, hogy az alkotmányos követeléseknek megfelelhessen, hogy az országot egy alkotmányon kívüli állapot lehetőségétől megóvja. Idejekorán benyújtotta az indemnityt, az ujoncozási törvényt és a provizóriumot. Arra abszolúte nem számíthatott, hogy az ellenzék maga vágja el az alkotmányosság fonálát, a midőn az indemnityt megszavazni nem engedi az országának. Az állami szükségletek fedezésére adandó felhatalmazás, az indemnitás határain belül, állami szükséglet. Ennek megtagadása, illetve megakadályozása annak, hogy a többség a felhatalmazást megadja, az ország vitális érdekeinek semmibe vétele. Mikor az ellenzék az indemnityt megszavazását lehetetlenné teszi, maga eliminálja az alkotmányosságot. Ezért tehát őt és nem a kormányt terheli a felelősség; a megdőböntő helyzetet tehát az ellenzék s nem a kormány teremtette.

E premissák után a miniszterelnök

előadta nézeteit a kibontakozásra nézve is. Most tehát a közvélemény konkrét nyilatkozatokkal áll szemben s nem szorul az újságok megbizhatatlan s ellenőrizhetetlen találgatásaira. A miniszterelnök utalt arra, hogy az ellenzék kezdeményezte a tárgyalásokat a helyzetből való kibontakozásra. A kormány hajlandó a személyi garanciák tekintetében előmozdítani a helyzet szanálására irányuló törekvéseket, de viszont minden körülmény közt szilárdan ragaszkodik ahhoz az elvi állásponthoz, hogy a kiegyezés biztosítassék s hogy gondoskodás történjék oly eszközökről, a melyek a jövőben lehetlenné tegyék a kisebbségnek azt, hogy akarátát a koronára vagy a többségre rádíktálja.

Mindkét tekintetben méltányolni fogja az egész ország a kormány elvi álláspontjának jogos és helyes voltát, mert azokban az alkotmányos és parlamenti rendszanálására s az ország nagy gazdasági érdekeinek megóvására szabatosan megvan jelölve az út.

Már most az ellenzéken áll, hogy miképpen mérlegeli a helyzetet s a kormány által a kibontakozásra megjelölt eszközöket. Világos és épen a helyzetből folyik, hogy a hercegprímás azon kérdésére, vajjon mit szándékozik tenni a kormány, ha a kibontakozás nem sikerül, a miniszterelnök csak azt a korrekt feleletet adhatta, hogy most, a mikor a parlamenti béke helyreállítására szerföltött komoly tárgyalások folynak, nem befolyásolhatja a békére irányuló hangulatot oly tervek publikálásával, a melyek a háboru esetleges folytatására volna kikötésbe véve.

Ez is a mellett bizonyít, hogy a kormány őszinte békülékenységgel kívánja

a megdőböntő helyzet szanálására célzó tárgyalások sikerét, s amikor a hercegprímás megnyugtató tudomásul vette a miniszterelnök felvilágosításait, az ország józan és komoly közvéleményének volt tolmácsa, a mely már régóta tisztában van, hogy az alkotmányért és a parlamentárismusért vívott harcban kik küzdenek nyílt sisakkal, pajzsukon Magyarország címerével.

HIREK.

Tájékoztató

Január 21. Polgári bál.

Január 21. Törökbecsei takarékpénztár közgyűlése.

Január 22. A fogyasztási szövetkezet közgyűlése.

Január 22. Nagybecskereki takarékpénztár és előlegegyelet közgyűlése.

Jan. 22. Olvasókör tisztújító ülése.

Január 25. Törökbecsei néptakarékpénztár közgyűlése.

Január 29. A t. h. é. v. alkalmazottak takarékegyeletének közgyűlése.

Január 29. Zichyfalvi takarékpénztár és hitelgyűlés közgyűlése.

Január 29. Perlaszi takarékpénztár közgyűlése.

Február 1. Dominó-estély.

Február 1. Nagybecskereki takarékpénztár közgyűlése.

Február 2. Módosi takarékpénztár közgyűlése.

Február 5. Antalfalvi takarékpénztár közgyűlése.

Febr. 13. Közig. biz. ülése.

Február 14. Kerékpárosok estélye.

Febr. 18. Könyvnyomdászok táncestélye a kaszinóban.

A villamos világításnál ellátott gőzfürdő reggeli 6 órástól nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

Papszentelés. Temesvárról írják: Desseffy Sándor megyés püspök tegnap adta fel a következő végzett hittanfelügyelőknak az egyházi rendet: Wéghing János püspöki tollnok, Engel Ferenc, Kákos Sándor, Lengyel István, Metager Márton, Trexler György és Waldmann György. Ezek közül Engel Ferenc, a ki eleméri illetőségű, most vasárnap tartja Eleméren a primiciáját. A coadjutor Szabó Ferenc nagybecskereki apát lesz.

A „TORONTAI” tárczaja.

A csók története.

Par napja, hogy beköszöntött hozzánk a várva-várt csintalan Karnival herceg, kinek rövid uralma alatt több csók esik mint az év összes többi hónapjaiban.

Nem időseerűtlen lehet e régi jó szokásról, melyet Byron „a földi lét paradicsomi örömeinek” énekelte meg, egyet-mást elmondani.

Tévedés volna azt képzelnünk, mintha a csók — bármint erősítse is a lobbanékony szívű nagy brit költő — egyenesen a paradicsomból vette volna eredetét. Legalább ellene mond ennek az a körülmény, hogy vannak népek, melyeknél a csók teljesen ismeretlen élvezet.

Sen a tűzesvéri japánok, az udvariasság e keleti mintaképei, sem az örökös hó országában lakó eszkimók nem ismerik a csókot.

Utóbbiak akként fejezik ki egymás iránti vonalmukat, hogy orrukot egymáséhoz dörzsölik, melylyel egyszerűen az a mellékélt is elérlik, hogy az jó szervüket megóvják a megfagyástól.

A régi rómaiak ismerték ugyan a csókot, azonban azt a házasság előjogi közé sorolták s oly szigorúan őrködtek az erkölcsi szabályok fölött, hogy még a házasságfeleknek is tiltva volt nyilvánosan csókolódnunk.

Az a férfi pedig, a ki elég vakmerő volt

tisztességes nőből csókot rabolni, halállal büntődött, valamint a régi Rómában a házasságtörést is, bármely fél követte is el, halállal büntették.

A köztársaság hanyatlásával azonban a szigorú erkölcsi csók is aláhanyatlott Rómában és a császárság idejében a római férfi már attól sem tartózkodott, hogy nyilvánosan csókolózzék — a más feleségével, míg a saját feleségét csak akkor csókolta meg, a midőn arról akart meggyőződni, hogy vajjon az asszony nem öntött-e tulsokat a konty alá valamely drága borból.

A 16. és 17. századot méltán tekinthetjük a csók fénykorának, mert sohasem csókolóztak annyit, mint ebben a két században.

Európában ekkor az volt a szokásos köszöneti forma férfiak és nők között, mely szokás alól sem rang, sem kor nem képezett kivételt.

A csókolódzás tehát nem tartozott mindig az irigylésre méltó foglalkozások közé.

Anglia szüni királynőjéről, a törhetetlen erélyű Erzsébetéről feljegyzete a krónika, hogy a legfényesebb ünnepélyek és legfontosabb állami aktusok közepette se vonta meg magát az a gyönyörűség, hogy kezecskét, a szép Leicester herceget — kit később lefejeztetett — több ízben meg ne csókolja. Fejedelmi kortársai és kortársnői sem voltak sokkal tartózkodóbbak kegyeikkel.

Az izlés (és talán az erkölcs) javultával azonban a csókolódzás mániája mindinkább alahagyott.

A férfiak belátták, hogy mégsem kellemes tudat imádoztuk ez intim kegyében sokakkal osztozkodni.

A hölgyek is érezték e szokás lealázó voltát és így a csókolódzást mindinkább szűkebb korlátok közé szorították.

Egyes országokban azonban csókolódzás tekintetében még ma is nagyon különböző szokások uralkodnak. Sajátságos, hogy a hidegvérű, higgadt északi népek többet csókolóznak, mint a forró vérű, szenvedélyes déli népek.

Sehol sem csókolnak pedig annyit, mint Oroszországban, hol még az istentiszteletben is nagyon szerepel a csók. Megcsókolják a keresztet, az imádságos könyvet, a pap kezét, sőt egyes ünnepeken a szertartás egyenesen előírja, hogy a hívek egymást megcsókolják a templomi istentisztelet alatt.

Es e tekintetben nem ment fel sem rang, sem nemi különbség.

De nemcsak az egyházi szertartás körül, hanem a társadalmi életben is nagy szerepe van a csóknak a cári birodalomban, hol lakoma, ünnepély és szerencsekívánat nem is történhetik meg csókolódzás nélkül. Egyes esetekben a házasszonynak egyenesen kötelessége vendégeit sorba csókolni. Ha már e szokás egészségügyi tekintetben is komolyan kifogásolható, még inkább kárhóztató az azon orosz szokás, hogy a halot taktól csókkal bucsuznak el, mivel számtalan betegség és járvány csiáját vetik el. A történe-

Gyomor-bólhurut és elhjasodásnál a

Ferencz József keserűviz,

gyógyhatása páratlan. Ajánlatos csakis Ferencz József vizet kérni és nem budai vagy egyéb elnevezést használni, mert több csekély értékű viz csalódásig hasonló vignetákkal jön forgalomba.

A hivatalos melléklet 15. számával.

— A temesvári kamara Rónay főispán-
nak. Temesvárról írják: A kereskedelmi és
iparkamara tegnap ülést tartott, melyen
Veszt lovag elnök helyén valónak tar-
totta megemlékezni arról a férfuról, a ki
eddig közpályáján a kamarával azonos
célok szolgálatában kiváló buzgalommal
működött közre. Rónay Jenő Torontál-
vármegye és Pancsova város főispánja
— ugymond — az ország egyik legna-
gyobb törvényhatóságának élén állva a
közgaudaság minden terén fáradhatlan és
eredménydus tevékenységet fejtett ki,
melynek áldásos nyomai a szomszédos
vármegye közviszonyaiban lépésről-lépésre
kimutathatók. Indítványára ezután elhatá-
rozta a kamara, hogy a főispán személye
iránt halás elismerésének és köszönetének
ad kifejezést s erről az ülésből sürgönyil-
leg értesítették.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi
miniszter Klein Ede okleveles tanítót a partosi
állami elemi népiskolához rendes tanítónak ne-
vezte ki.

— Hymen. Dr. Tóssógi Dezső törökbecsei
ügyvéd f. hó 16-án vesette oltár elé Valovics
Gyula nagykikindai kórházi igazgató-főorvos
leányát, Olga kisasszonyt. Násznapos voltak:
Rohoncay Gedeon orsz. képviselő és Kisslinger
József. A polgári esketés után dr. Szentkláray
Jenő apát-kanonok áldotta meg a fiatal párt.

Dr. Deák Lajos hátszegi ügyvéd folyó hó
29-én tartja egybekelését Nagybecskerekben Billita
János polgártársunk leányával, Malvin kisass-
zonyossal.

— Ürményháza huskíméről. Ürmény-
háza község huskímérési ügyében a temesvári
kereskedelmi kamara tegnap oda nyilatkozott,
hogy a mézáró-ipar ezen községben az ipar-
törvény 53. §-a alapján létszámhoz kötendő és
így csak két mézáró kaphat engedélyt rá.

— Temetnek Mária-Nosztán. Szegedről
írják: Jáger Mari bűnös szövetségéből, mely-
nek nagyobb része Mária-Nosztán senyved a
börtönökben, kidőlt az egyik mérgekeverő
asszony: Turi Mihályné szül. Varga Lidia. Nem
a büntetés törte meg, hanem a gyilkos kór, mely
a gyöngye szervezetű asszonyt pusztította, sor-
vasztotta éveken átál. Meghalt Varga Lidi, de
nem olyan halállal, mint más emberek. Két gyil-
kosság nyomta beteges lelkét. Megölte büntár-
saival az anyját meg a testvérénjét. Mindakettőt
megkapta. S azután a temetkezési egylettől
megkapta a vérről bemocskolt pár forintot.
Csordás Lidi, Szappanos Juczi és Jáger Mari
segítettek neki a gyilkosságokban. Varga Julist,
a néniét dörlyébe tett mérgeggel küldték a má-
világra. Akkor ő törte a mérget. Az anyját,
Imre Jánosét ugyanezen módon pusztították

lem fölemlíti, hogy a meggyilkolt III. Péter csár
halála után mindasok súlyos betegségbe estek,
a kik a csár holttestét megcsókolták.

Franciaországban, Olaszországban és Spa-
nyolországban korántsem olyan ócska a csók,
mint Oroszországban. Különösen Franciaország-
ban az etikette-szabályok nagyon korlátozzák e
kedves passziót, ugyanarra, hogy házasságok
sem csókolódnak harmadik személy jelenlétében.

A finom szokások e mintaországában a csal-
lád tagjai, sőt férj és feleség sem tegezik egy-
mást, a völgeny pedig legföljebb azt a szabad-
ságot engedi meg magának, hogy megyasszonyát
gyöngéden homlokra csókolja.

A hidegvérű angolok már kevésbé szigo-
ruak. Angliában a jegyváltás épp oly könnyen
megy, mint annak fölbontása és az angol társad-
alomban senki sem ütközik meg, ha — lipót-
városi magyarsággal élve — egy parthie vissza
megy.

As eljegyzés tartama alatt pedig a jegyes-
párok vigan csókolóznak a nélkül, hogy e fölött
valaki megütköznék. Annál szigorubbán veszik
azonban az angolok a házasságot, melyben még
a szelid flirtelés és kacérkodás sincs megengedve.

Ami hazánkat illeti, ugy tetszik, mintha
nállunk újabb időben csókolódzás tekintetében
nagy visszacsúszás állott volna be. Es ez onnan
van, hogy a mai generáció korántsem oly
mértékletes és önsetlen, mint a régi egyszerű,
de épszivű és lelki emberek voltak.

el. A végtárgyaláson Varga Lidi az mondta,
hogy ő nem tudta, mi van a dörlyében, amit
beadtak az áldozatul szánt asszonyoknak. Min-
dent rákent a büntársaira, akik maguk között
megbeszélték a gyilkosságokat. Kötél általi ha-
lálra ítélte a törvényszék Varga Lidit, amely
büntetést a kuria életfogytiglani fegyháza vá-
ltoztatta. A mult évben vitték el őt is a többi
elitelt asszonnyal Mária-Nosztára, azt irgalmas
apácák fölügyelete alá. Ott viselte a nehéz
keresztet es év január 10-ig, mikor betegsége
megölte. Varga Lidi negyent éves volt, unitá-
rius vallásu. Két gyermeke maradt, akik talán
megis elmondanak egy imát a meghalt, bűnös
utrá tévedt asszonyért, akit Mária-Nosztán te-
metnek el a rabok szomorú temetőjébe . . .

— A testi fenyték ellen. Paedagogusok
körében régen vivotott kérdés az, hogy alkalmaz-
ható-e a testi fenyték az iskolában. Ehhez a
szülőket is fölöttébb érdeklő kérdéshez igen
okosan és szakszerűen szól Auspitz Adolf,
nagyváradi tanító a „Népnevelési Közlöny“
most megjelent számában. A figyelemreméltó
cikkből reprodukáljuk a következő argumentu-
mokat:

En részméről egész valómmal tiltakozom
a testi fenyték ellen, még a fu iskolában is és
annak alkalmazását semmi szín alatt nem
helyeslem. Indokaim ezek: Most, midőn még a
börtönökből is — a hol pedig megrögzött gonos-
tevőkkel állunk szemben, — a bot es pálcza ki
van küszöbölve, az iskolában éppenséggel nem
találom helyén valónak a testi büntetést; először,
mert a gyermek nem mindig rosszaságból és
romlottságból követi el a helytelenséget, hanem
inkább gyermekies tudatlanságból vagy heves
véralakánál fogva, melyet szülőjének valamelyik
felétől örökölt. Másodsor: Az iskolában csak
kétféle gyermekek járnak: jómódu és szegény-
sorsu szülők gyermekei. Az előbbiekn anyyi
szeretettel vannak otthon elhalmozva, hogy a
legkisebb testi büntetés bizonyára a legnagyobb
mérvű nehezítést, az iskola és a tanító iránti
ellenesenvet idézn elő. A szegény gyermeket
pedig már mostoha sorsánál fogva sem szabad
keményebben fogni, hanem — ha valahol, hát
ott van helye a humanizmusnak, hogy szeretettel
magunkhoz emelve, az iskolában valóságos
szülőmöt és a tanítóban atyai jöltevőt találjon.
A testi büntetés alkalmazása tehát egyiknél sem
helyes. A leánygyermekéről szándékosan
említést nem teszek, mert nem tételezem fel,
hogy létezzék széles e hazában tanító avagy
tanítónő, ki kezét a gyöngéd nem bármely koru
növendékre emelni képes volna; és ha igen,
— kiméletesen mondva — nem érdemes, hogy
ily durva kézzel leánygyermek bizsásk.

— Botrány egy nyomdában. A „Bácskai
Hirlap“ írja: Ki meri azt mondani, hogy Szabadka
nem botrányváros? Akad mindenkor egy-egy ur,
aki megfélekedzik arról, hogy mivel tartozik annak
az állásnak, melyet a társadalomban elfoglal, kiből
még nem vészett ki a vadság, az állatiasság. Lehe-
tetlen meg nem botránkozni az alábbi sajnálatos
eseten, melyen egy teljesen ártatlan fiatal em-
bert támadott meg kvalifikálhatalan vadsággal egy
gentleman hírében álló egyén: Mácskovics Titusz
városunk több éven keresztül volt főmérnöke,
téglaágyári vezető igazgató. Az eset a következő:
A helyben megjelenő „Népszava“ utolsó számá-
ban „Jótekonysági mulatság“ című cikkben a
„Miasszonyunkról“ nevezett zárda előadásáról
referál és a rendezést kritika tárgyává teszi. A
„Népszavát“ a „Krausz és Fischer“ nyomdájá-
ban nyomják. Ebbe a nyomdába ma délelőtt
tizenegy órákor beállított Mácskovics Titusz, ke-
szében egy bikacsökökkel, két tanu kíséretében és
a „Népszava“ szerkesztőjét kereste. A nyomda-
tulajdonosok azt válaszolták, hogy nevezett lap
szerkesztője Szegeden van, mire ez a nyomdá-
ból egyik szedőt Hirth Lipótot hívatta ki és erős
hangon felszólította, hogy mondja meg, ki írta
azt a cikket. A szedő kijelentette, hogy azt nem
mondhatná meg, ha tudná is, mert az a szerkesztő
dolga, nem az övé Erre Mácskovics Titusz a
szedőt kétszer arczul ütötte és a vasvögű
bikacsökökkel ugy fejbe ütötte, hogy a fiatal ember
elszédült. Erre mint aki jól végezte dolgát, e fenye-
gető szavakkal távozott: „Es csak a kezdet,
mert két huszárt fogok felbérelni, a ki felkassa-
bol beveneteket, ha nem mondjátok meg, ki írta!“
Hirth a feljelentést azonnal megtette a megva-
vadult gentleman ellen súlyos testi sértés és
életveszélyes fenyegetés miatt, valamint a nyomda-
tulajdonosok magánlaksértés miatt.

— Tömeges becsületbeli ügyek. Hir
szerint Daniel László volt nógrádi fő-
ispán a már tegnap említettekén kívül
(dr. Stassik, dr. Mangold, Popovics Szi-
lárd) elégtételt kért még Rohoncay
Gedeon országgyűlési képviselőtől és dr.
Demkó Endrétől a legutóbbi közgyű-
lésen elmondott beszédjeikért. (Lásd táv-
iratainkat.)

— Kló a harel medália? Érdekes fenyték
feljelentést tett a napokban Fischer Guttman
moholi lakos az újvidéki kir. ügyészségnél. A
nagyassakalu, összes, hatalmas termetű Fischer
Guttman mindenkor viselt mellén egy nagy
vitézségi aranyérmét. Honnan van neki az a
nagy vitézségi aranyérmét? Hát onnan, hogy
a königráti osztaban, a hol ő mint szakasz-
vezető harcolt a 6-ik gyalogezredben — midőn
ezredének a zászlótartója halálosan megsebesült,
a porosz katonák közül kettő az ezred zászlóját
hatalmába akarta keríteni, ő ezt meglátva,
halált megvető bátorsággal küzdelemre kelt a
zászlóért és az ellenséges katonák egyikét lelőtte,
a másikat leszúrta. Bár ő maga is több sebből
vérzett, a zászlót megmentette és az Elba hidján
átcipelve átadta ezredének, a hol azután a sok
vérvessztéstől kimerülten összerogyott. Esért
kapta kitüntetésül a nagy aranyérmét s kérsőbb
100 frt évi kegydíjat Ó felsége külön kegyelméből.
Ezt a kitüntetést vagyis inkább a csúlgót meg-
irigyelte egy bácsföldvári Német János nevű
ember, ki levelet küldött az öreg Fischernek,
melyben azval fenyegette, hogy ha nem küld
neki 200 frtot, hát feljeleniti őt csalásért, mivel
a fönt leirt hőstettet nem Fischer, hanem ő, a
levél írója vitte véghez. Az öreg Fischer e miatt
jelentette fel Német Jánost s kérta a zsarolás
vétsége miatt elmarasztalni.

Mese.

Enyém vagy; eszményi, bódító, drága virágom vagy
édas tubarózsa! Befogom a szemem s arcom odshajtom
hozzátok, nem bírom elviselni, hogy lássalak is titket . . .
befogom a szemem s álmodni akarok, — zavarunk az ég
kápázatos csillagai, az aszteroidák ezrei, zavar ez a
néma csendesség is az esti szellő titkos suttogása; csak
veled, egyedül veled szeretnék lenni tubarózsa . . . a te
rejtett zizegésedet akarom hallgatni, mit mondanak a te
alabastrom virágaid? meséj, meséj, . . . Itt térdelek előt-
ted s virágaid keblemre hajlok, elkábulok . . . Halá-
nyulnak a csillagok, elhallgat az esti szellő is, s egy hi-
csalóbugya buggya alszik el valamelyik ágon epedő danján . .
már nem látok semmit . . . meséj, meséj. — — —
Es mesélt a szép tubarózsa, elmondott egy szomorú
mesét, az ő régi hazájából.

— Magas bértető aljában, sűrű fák között állt néma,
háborítlan nyugalomban egy régi vár. Egyik része már
teljesen lakatlan volt, mert az idő sok nehéz nyomot ga-
gyott rajta, sok bedőlt, összeomlott oszlopok, boltívek egész
tömege hevert itt s mistikus benyomásával a középkor
regényességét juttatta érvényre. A beomlott részek közt,
mik óriási kő-törmelékéből állottak, s mit az idő gyöngyít
keze lassankint bársonykezü mohhal húzott be, éltm én is
sok más társammal együtt. Itt boldogok voltunk, s álmo-
dozva hallgattuk az édesvízi párák csobogását, amint két
fodru habjai pajkosan futottak a sziklák közt tova. Ebből
öntöztet ápolgató kezcsékek minden alkonyon, (ebből) mi-
belőlünk kötöttek apró bokrétkákat, mik, ha a hold ezüst ko-
rongya felragyogott a bércék fölött, s ha a fölemüle kez-
dett szerelmes dalokat bugni a sejtelmes lombok alján —
egy ifju keblére kerültek. Megszokott vendég volt a ket-
lény közöttünk, s így ha láttam őket, megirigylém az
embert!

S ők boldogok voltak; oly boldogok, hogy ez már
tovább nem maradhatott így. Egyszer, midőn éppen ily
fényesen ragyogtak a csillagok mint most — szokott ven-
dégünk az ifju nem jött többé . . . kis arónek siratta őt
soká, soká álmatlan éjszakákon. Szegény gyermek, hisz azt
hitte, hogy számára egy mesés, boldogságot rendezett sz-
ég! Mig az álom tartott, nem volt közöttünk, s azt hittük,
most egész a miénk lesz. De arca, mely a hajnalhasadtól
lopta szép bitorát, fakó, hervadó fehérrózsáknak adott helyet,
ritkán jött hozzánk, s egyszer aztán egészen elmaradt. Hiába
vártuk hü ápolóját gyenge életünknek, hiába vártuk esz-
ményképpünket, lefutott az ő drága élete avval az utolsó
csillaggal, mely hideg ősi estén, fényes sávot hagyva az
égen, mutatta a menyország útját

Láttuk utóljára azt az eszűttel kiver két koporsót,
melyen csak az volt írva: „nyugodjék békében“ . . . Sze-
liden lengette az esti szellő szemfödését, mintha vég-
bucsut intett volna felénk. Nagyon, nagyon sirattuk őt,
s egy párjavesztett garlicének meghasadt a szive bánatában,
mig siralmasan bugta a gyászzeneket:

Edes lesz ott megpiheni,
Odalenn már nem fáj semmi“ . . .
Eddig tartott a tubarózsa meséje, mit kábultan hall-
gattam egy holdsugáros ősi éjszakán, . . . s reggelre kelve
a hajnali szellő lágyan ringatta tiszta keblén a regző har-
mat-köncsappeket, melylyel a boldogtalanságot sir-
ratta . . . s elvitte a temető felé. — — —
Vajjon így van ez az életben is — — — ?

Törvényszék.

Az asszony miatt.

— Megölte a szeretője férjét. —

Nagybecskerek, január 19.

Markov Lása tarrasi lakos mintegy 8 éven keresztül rossz viszonyban élt a nejevel, Zsigurszki Drágával, a ki végre is megunta a dicsőséget s vigasztaló után nézett, a mi annál kevésbbé volt nehéz, minthogy a menyecske még be se lépett a Balzac asszonyai korába.

Zsivkov Milyt tárt karokkal fogadta az asszonyt, a ki megaranyozta az ő komor, rideg legénylakását. A férjet pedig csodálatos nyugalom fogta el s nagyot lélezett, mint a kinek kő esett le a szívéről, aztán elutasított Szerbiába. Az új pár ezalatt vígan turbékol s csak akkor ijedt meg az asszony, mikor Markov nemsokára visszajött Tarrasra s beállt egy kis-gasdához napszámba.

Ast gondolta ugyanis, hogy az ura érte jött s el fogja a hütlensége miatt tángálni. Pedig szegény Markov örült hogy él, dehogyan kellett neki az asszony, boldog volt, hogy megszabadult tőle. Nem is miatta jött haza, hanem azért, mert aratás után járván az idő, nem jutott munkához. De az asszonyt nem hagyta el gonosz sejtelme s egyre biztatta a kedvesét, hogy:

— Inkább te öld meg őt, mint ő téged.

Milyt magához is vette a kenyérszélő kést s le se tette többé. Kisasszony napján pedig kitört a fojtott gyűlölség a két atyafiból. Milyt úgy adja elő dolgot, hogy ő szeptember 25-én többedmagával jött Csurogról s Markov akkor megfnyegette a késével. Ezért ők panaszra mentek a községi bírósághoz, majd utána betértek a korcsmába pálinkázni. A korcsmá elött volt Markov Lása is, a kivel Zsivkov szóváltásba elegyedett. A beszélgetés természetesen az asszony körül forgott s Milyt szerint Markov rántott előbb kést, ezután szurta csak ő le szeretője férjét.

A tanuk azonban az ellenkezőjét állítják. Ezek szerint Milyt a mint meglátta Markovot, rárohant és mellbe szurta. A szerencsétlen ember halálos sebével még elvánszorgott néhány lépésnyire, a hol összerogyott. Milyt pedig látva a vért, most már megadult s utána rohanva, számtalan késszurást ejtett rajta, életveszélyesen megbántva a nyakát, torkát, szemét, hasát, lapockáját. Addig szurkált, míg az egyik községi rendőr, a saját testvérébátyja is nem tartóztatta.

A nagybecskereki vizsgálóbíró aztán le tartóztatta s a királyi ügyész a btk. 279. §-ába ütköző szándékos emberölés büntette miatt emelt ellene vádat, vádolta azonkívül Zsigurszki Drágot is felbujtással.

A királyi törvényszék, mely ma tárgyalta az ügyet, ez alkalomra a következőképpen alakult meg: Elnök dr. Duka László, bírák Kövér Lajos és Pakozdy István, közvádoló dr. Góth Ferenc kir. ügyész, jegyző Gruden Dezső, Milyt Zsivkov védője dr. Damkö Pál, az asszonyé dr. Stassik Ferenc, tolmács Zsivkovics Bogdán. Itélethozatalra a késő délutáni órákban kerül sor.

Szerkesztői üzenetek.

„Egy szorgalmas olvasó.“ Ön azt kérdezi, hogyan eshetik meg az, hogy a „Torontál“, mely távirataiban 14 órával megelőzi (Nagy Becskereken) a fővárosi lapokat, sok hírt csak akkor hoz, mikor a fővárosi lapok közlik. Hát, t. uram, az onnan van, hogy a fontosabb híreket távirat útján kapjuk, a kevésbbé fontosakat pedig levél útján. Míután pedig a mi vasúti összeköttetésünk Budapesttel nem valami kitűnő, bizony megesik, hogy a mi levelünk és az ugyanazon hírt tartalmazó fővárosi lap ugyanabban az időben érkeznek meg.

Könyvmoly. Igen, Hume Dávid közgazdasági tanulmányai megjelentek magyar nyelven is.

P. J. Nk-m. A leszámolás azért nem történt meg, mivel a volt igazgató 10 000 forintot folytat a részvénytársaság ellen. Igen valószínű, hogy részvényenkint 25-30 forintot térítenek meg.

X. y. z. Még a nem babonás emberek is hisznek abban, hogy az a mi újév napján nem

sikerül, az egész esztendőben akadályokkal jár. Hogy ez a babona honnan ered, hiába méltóztatik kérdezni. Talán arra a bizonyos közmondásra vezethető vissza: Minden kezdet nehéz.

Egy előfizető. Az összes takarékpénztári közgyűlések, melyeket a „Torontál“-ban meghirdetnek, a Tájékoztatóban vannak feljegyezve.

Zs. Nagyon sajnáljuk, de sorsjegye nem nyert. Pedig minden második nyer. Miért méltóztatott épen az elsőt megvásárolni? Üdv!

A tavasz. Hiszen igaz, hogy mostanában meleg van, de ebből még nem következik az, hogy Onnek meg kelljen énekelnie a tavaszt.

Táviratok.

A helyzet.

Budapest, január 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A kompromisszum tárgyalások nevezetes körülménye, hogy a néppárt a békét azon feltételhez kötötte, mely szerint a 169. §., mely a papoknak megtiltja, hogy az egyházi eszközöket választási célokra használják, töröltessék. A békeközvetítő disszidensek, nevezetesen Szilágyi Dezső, kénytelenek voltak ezen feltételt elfogadni és előterjeszteni. Ez a jelenség — mondja az O. É. — eléggé bizonyítja, hogy a jelenlegi kritikus állapotban s klerikálisok mint ragadják meg az alkalmat, hogy az agitációra szabad kezet nyerjenek és hogy a felekezeti békét megbolygassák. Több lap közölte a kormány békeponozatait, de ezek egyáltalában nem hitelesek, annyi azonban tény, hogy a béke chancái inkább rosszabbultak, mint javultak. A döntést a béke fölött holnapra várják s ezután mindkét oldalról nyilvánosságra kerülnek a békefeltételek, a miből ki fog világlni, hogy kit terhel a felelősség a béke helyreállításának sikertelensége esetén.

Ellenzéki tanácskozások.

Budapest, január 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ellenzék bizalmi férfiai ma délelőtti tanácskozásra gyűltek össze, melyen jelen voltak más ellenzéki vezérférfiak is. A disszidensek közül senki sem vett részt a tanácskozáson.

A pourparler-k befejezése.

Budapest, január 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ellenzéki pártok megbízottai ma reggel 10 órától egyig konferáltak. A konferencia befejeztével elhívták Szilágyi Dezsőt, kivel a határozatot közölték. Megállapodásukat holnap fogják formulálni. Hír szerint a békétárgyalások azon szenvedtek hajótörést, hogy az ellenzék sem a kiegyezés feltétlen megszavazásába, sem a házszabályok módosításába nem akar belemenni. A szabad-elvűpárt egy része nagyon meg van elégedve azzal, hogy ezek után nem kell az ellenzéknek koncessziókat tenni, a tulajdonképpén többségre azonban igen leverőleg hatott a békekisérletek meghiusulása.

Wekerle és a kormány.

Budapest, jan. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek a főrendiház holnapi ülése elé, a melyen, mint hírlik, többen fognak felszólalni, úgy, hogy a diskusszió szombaton folytatódik. Az a hír, hogy Wekerle Sándor nagy beszéddel fog a kormány ellen állást foglalni, az O. É. értesítése szerint alaptalan. Beszéli, hogy Wekerle nincs egy nézetben a kormányval és hogy a főrendiház egybehívását megelőző konferencián akciót indított, melynek rendezését is átvette némileg, de ezen hír valódisága még egész bizonyossággal nem volt konstatalható.

A Daniel—Rohonczy párbaj.

Budapest, január 19. (A „Torontál“ ered. távirata.) Daniel László volt nógrádi főispán és Rohonczy Gedeon országgyűlési képviselő között ma délelőtt a lovassági laktanyában pisztolypárbaj folyt le, melyre Rohonczynak a torontálmegei közgyűlésen elmondott beszéde szolgáltatott okot. Egyik fél sem talált, dacára annak, hogy mind a ketten igen jól löttek. A felek nem békültek ki.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, január 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból telegrafálják, hogy Eszterházy őrnagy az éjjel oda érkezett, de alaposan csalódott reményeiben, mert a pályaudvaron senki sem fogadta s azután sem interjuvolta meg senki. — A „Gaulois“ szerint a büntetőtanács jelenleg behatóan foglalkozik azon összejövetelekkel, melyen állítólag Dreyfus több külföldi attacheval találkozott Brüsszelben.

Budapesti gabonatózsde.

Budapest, 1899. január 19.

A keszárüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilóg.	100 kilogr. ára		kilóg.	100 kilogr. ára		
		frtól	frtíg		frtól	frtíg	
Bánási	uj	78	10.05	10.20	80	10.40	10.45
Tiszavidéki	„	78	10.25	10.35	80	10.45	10.55
Postvidéki	„	78	10.25	10.35	80	10.45	10.50
Bácskai	„	78	10.35	10.40	80	—	—
Rozs	uj	elsőrendű	70—72		8.10	8.15	
„	„	másodrendű	—		8.—	8.05	
Árpa	„	takarmány	60—62		6.10	6.40	
„	„	égetni való	62—64		6.70	7.50	
„	„	sérfőzésre való	64—66		7.70	8.50	
Zab	„	—	89—41		5.70	6.05	
Tengeri	ó	bánási	—		5.55	5.60	
„	„	másnemű	—		—	—	

VASUT-ÜGYEK.

Torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság.

697. szám.

M e g h i v ó

a torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság részvényeseinek 1899-ik évi február hó 5-én délelőtt 10 órakor Nagybecskereken a megye székházában tartandó r e n d k i v ü l i k ö z g y ű l é s é r e.

Napirend:

1. A nagybecskerek—zsombolyai keskeny-vágányu vonalra szükséges forgalmi eszközök megrendelése.

2. A Pesti magyar kereskedelmi bankkal kötendő egyezmény folyószámlahitel tárgyában.

3. Gróf Bethlen Miklós igazgatósági tag lekötésére folytatott egy igazgatósági tag megválasztása.

Részvények a társaság főpénztáránál és Torontálvármegye főpénztáránál tehető le.

Nagybecskereken, 1899. évi január 17-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

16. §.

A közgyűlésen minden tíz törzsrészvény és minden tizenöt elsőbbségi részvény birtokosát egy egy szavazat illeti meg, szavazat egyenlőség esetében pedig az elnök szavazata dönt; több mint száz szavazat egy személyben nem egyezíthető.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy képviselőik által résztvenni kívánnak, tartoznak részvényeiket a még le nem járó szelvényekkel együtt 8 nappal a közgyűlés megtartására kitűzött határnap előtt a társaságnál vagy az igazgatóság által a meghívási hirdetményben kijelölt helyeken letenni.

A letett részvényekről elismervény adatik, mely igazolásként szolgál a közgyűlésen való részvételre.

Az államkincstár, Pancsova város közönsége és Torontálvármegye a társaság közgyűlésein szavazataikat a birtokukban levő részvények arányában egy-egy megbízott által is gyakorolhatják, részvényeiket pedig letenni nem tartoznak.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Nyilttér.)

Kérdezzük meg a háziorvost!

KRONDORF
SAVANYÓVIZmint (17-15.15)
GYÓGYITAL

minden hurutos bántalmaknál

legjobban ajánlva.

FŐRAKTÁR:
ARMBRUSTER JÓZSEF czégnél.

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

184. szám 1899.

80-2.2

Pályázati hirdetmény.

Dolova község képviselőtestületének 1899. évi január hó 12-én tartott ülésében elhatározta, hogy a községi összesített bel és mezői rendőri állásokat pályázat útján belöli.

A betöltendő állások a következők:

1 főbírói állás 360 forint;

6 nappali őri állás egyenkint 180 forint;

16 éjjeli, egyben mezői rendőri állás egyenkint 180 forint évi fizetéssel, mely fizetés havi utólagos részletekben kifizetési fog.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy honpolgárságukat, erkölcsi magaviseletüket, esetleges eddigi alkalmazásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket 1899. évi január hó 26-áig aláírott községi előljáróhoz bemutatassák.

A szerb és esetleg a román nyelv bírása megkívánatuk.

Megjegyeztetik, hogy kiszolgált katonák (csendőrök) előnyben részesülnek.

Dolova község előljárósa, 1899. évi január hó 12-én.

König,
jegyző.Arsza Boldovina,
albíró.

1892. sz. 1898.

81-1.1

Arverési hirdetmény.

Az aláírt hivatal, a nagybecskereki tekintetes m. kir. Pénzügyigazgatóságnak 149653/L. 1898. számú rendelete folytán közhírré teszi, hogy a Macza György volt m. kir. pénzügyi titkár hagyatékához tartozó 33 forint értékű női arany karperec 1899. évi február hó 14-én d. e. 10 órakor a nagybecskereki m. kir. adóhivatal helyiségében az ellenőri szobában (Pénzügyi palota) árverés alá fog bocsátatni, mely alkalommal az árverés alá fog bocsátott arany karperec még a becsáron alól is azonnali készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Felhívtnak ennél fogva venni szándékozik, hogy a mondott időben az aláírt hivatal helyiségében jelentkezzenek.

Nagybecskereken, 1899. évi január 12-án.

M. kir. adóhivatal.

10042. tkv. szám. 1898.

79-1.1

Arverési hirdetmény.

A tbecsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a takarékos és előleg-egylet nagykikindai cég végrehajthatónak Tomity Mita karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 180 forint iránti végrehajtási ügyében a területén levő Karlova község határában fekvő 1315. számú tjkvben A. I. 1. sorsz 572. hrsz. alatt felvett 800 □-ölnyi pótkertre egészben, tehát a végrehajtáson kívül álló Tomics Nikola, Tyira, Bogdán és kiskoru Zsiva jutaléka is 400 forint becsárban, továbbá a karlovai 1326. sz. tjkvben. A. + 1. sor 994. hrsz. alatt felvett 1 hold 122 □ ölnyi szőlő egészben, tehát a végrehajtáson kívül álló Tomics Vászsa, Nikola s Pszoderov Zsiva jutaléka 101 forint 10 kr. becsárban 1899. évi február hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor Karlova községében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni azzal, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földek után lejárandó váltásig tartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozik tartoznak a kiki-

áltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. a. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiadott kezébe letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár jelen részét azonnal, a többit hat hó alatt, mindég az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró, tkvi irattárban és Karlova község előljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1898. évi október hó 15-én.

Szabó.

kir. aljárásbíró.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a Gizella-parton 2755. sz. a. Kurländer-udvar Telefon 89. sz.

elsőrendű **SZÁRAZ TŰZIFA**

és Wildensteinsegen—Richterhof-féle

legjobb **porosz szalon-köszön**

számára második elrusító helyet nyitottam és igyekezni fogok tisztelt vevőimet szolid és pontos kiszolgálás által mindenkor kielégíteni.

Korona-utca 585. szám alatti eddigi faterletemen ezután is elsőrendű tűzifa és valódi porosz szalon-köszön szolgáltatók ki és kérem a t. közönséget, hogy eddigi jóindulatát ezután is tartsa meg irántam.

Kiváló tisztelettel

16-10.9

Telefon 35. sz.

KURLÄNDER IMRE.

Telefon 35. sz.

A Kurländer-udvarban még egynéhány újonnan épült üzlethelyiség bérbeadandó.

Az alcsuti főhercegi kertészetek
virágcsarnoka

becses tudomására hozza a n. é. közönségnek, hogy virágpavillonjából virágcsokrokat szállít különféle áron a lelegegységesebb és legizlésebb módon kiállítva.

Kaphatók továbbá palmafák, diszcserjék, gumós- és hagymavirágok, szőnyeg-növények a legjutányosabb áron.

Arjegyzéket kívánatra ingyen küld

Brauneisz József,

85-3.1

főhercegi virágcsarnok üzletvezetője

Budapest, Váci-utca 2.

Hirdetések felvétetnek a „Torontál” kiadóhivatalában.